

Štefija Reiherte **MIHAELA SVĒTKI ĢIMENĒ**

Kad mēs pagājušajā gadā Mihaela dienā kopā ar mūsu meitu pirkām ziedus pēcpusdienas svinībām, viņa ar izbrīnu un skumjām konstatēja, ka lielākā daļa cilvēku vispār nezina, kas tie ir par svētkiem un vēl mazāk cilvēku tos svin.

“Mums tas bērniem jāpastāsta,” viņa teica pilnā nopietnībā. Jā gan, mēs gribam pastāstīt par šiem svētkiem gan bērniem, gan viņu vecākiem; tādēļ esam mēģinājuši uzrakstīt, kā mēs meklējam formas mūsu Mihaela svētkiem, balstoties uz antroposofijas sniegtajām atziņām par to būtību.

Tie ir pirmie nedrošie soļi uz garīgā ceļa, kas vijas mums pa priekšu. Šī grāmatiņa tā arī jāuztver. Tajā sniegtie ierosinājumi nav jāpārņem burtiski. Mēs ar tiem tikai vēlējāmies parādīt, kā var nonākt pie idejām, no kurām tad var izrietēt daudz un dažādas citas Mihaela svētku atzīmēšanas formas. Svarīgi ir, lai mihaeliskas domas sāktu dzīvot pieaugušo cilvēku prātos un sirdīs, pārveidojoties par tēliem, kuri tad var tikt pasniegti bērniem.

Abi šeit sniegtie stāsti nepretendē uz kādu īpašu mākslinieciski literāro vērtību; sākotnēji tie arī nebija domāti inscenēšanai. Tie tika uzrakstīti starp trauku un autiņu mazgāšanu, pīrāgu cepšanu – bērnu saceltajā troksnī utt., tieši tā, kā tas iespējams vairāku bērnu mātei. Tie varēja tikt doti bērniem tikai tādēļ, ka mēs, pieaugušie, jutāmies dziļi saistīti ar Mihaela svētku reālo impulsu, kurš arī ir īstais svētku formu inspirētājs un avots.

Grāmatas praktiskajā daļā mēs gribam parādīt vecākiem, kā bez lieliem izdevumiem, ar visvienkāršākajiem līdzekļiem, kādi ir katras mājsaimniecības rīcībā, var uzburt, teiksim, leļļu teātra izrādi par iepriekšminētajiem stāstiem.

Mihaela tēls mākslā un kultūrā

Ercenģelis Mihaels, blakus Gabrielam un Rafaelam, dzīvo kristīgajā kultūrā kā vispazīstamākais no ercenģeļiem. To apliecina daudzi brīnišķīgie Mihaela attēlojumi, starp citu, arī svētvietās. Mihaels ir daudzu baznīcu, klosteru, kapelu un avotu sargātājs.

Bieži mēs satiekam Mihaelu, attēlotu cīnāties ar pūķi, kurš guļ pie viņa kājām, caurdurts ar Mihaela šķēpu. Dažos attēlos pūķa vietā var redzēt būtni ar cilvēciskiem vaibstiem vai arī velnu. Mihaela attēli ar svariem rokās parāda cilvēkos mītošo pārliecību, ka Mihaels sver dvēseles pēc nāves par to labajiem un sliktajiem darbiem un tad ved tās tālāk viņpasaules gaitās.

Pastāv arī ļoti daudz leģendu par Mihaelu. Daudzas no tām stāsta par to, kā Mihaels padzina no Debesīm eņģeli Satanaelu, jo Satanaels gribēja būt līdzīgs Dievam. Eņģelis Satanaels pēc viņa izraidīšanas no Debesīm kļuva par sātānu, cilvēku pavedinātāju uz Zemes. Ir pazīstami mākslas darbi no dažādām kristīgām kultūrām, kuri ilustrē šīs leģendas.

Katrā ziņā Mihaels vienmēr tiek attēlots kā cīnītājs par Dievu un cilvēkiem pret pretinieka varu.

Ģermāņiem 29. septembris bija svētku diena dievam Votānam, viņu tautas Garam un mirušo pavadonim, kura centrālo svētnīcu veidoja Eksterna akmeņi Teitoburgas mežā. 9. gadsimtā pēc Kristus baznīca noteica 29. septembri par Mihaela dienu.

Mihaela diena daudzus gadsimtus zemniekiem bija nomas, rentes, nodokļu utt. maksājumu diena monarhiem. Arī kalpu maiņa notika šajā dienā. Vēl mūsu gadsimtā skolēnu apliecības skolās tika izsniegtas uz Lieldienām un uz Mihaela svētkiem.

Mihaels kā laikmeta Gars

Rūdolfs Šteiners ir parādījis Mihaela svētku īpašo aktualitāti cilvēcei, sākot ar 20. gadsimtu. Viņš no jauna apgaismojis senās kristīgās mācības atziņu par pasaules vadību, proti, ka Mihaels un sešas citas erceņģeļu būtnes (Gabriels, Rafaels, Anaels, Orifiels un Samaels) nomaina cits citu vienmēr vienādā secībā apmēram ik pa 300 – 350 gadiem, lai ievirzītu un vadītu cilvēces tālāko attīstību. Katrs erceņģelis, kurš pārņem "valdnieka scepteri" uz atbilstošo laika periodu, līdz ar to paceļas līdz Laikmeta Gara amata izpildītāja godam un drīkst sūtīt uz Zemes garīgos impulsus, kuri atklāj cilvēkiem šim laikam atbilstošo Dieva un viņa radības izpratni. Kopš 1879. gada Mihaels kārtējo reizi cilvēces vēsturē izpilda Laikmeta Gara amatu. Citiem vārdiem sakot, viņš ir mūsdienu cilvēces garīgais vadonis. Viņa uzdevums ir vest cilvēkus pie Kristus apzināta pārdzīvojuma; viņš ir modernā iesvētīšanas ceļa sargātājs. Erceņģeļu lokā Mihaela vietu uz šo laiku ir ieņēmis eņģelis Vidars. Viņš ir pārņēmis Mihaela erceņģeļa uzdevumus.

Mūsdienās mēs saskaramies ar daudzām sociālām problēmām, kuras bieži vien liekas neatrisināmas. Šī cilvēka gribu paralizējošā situācija daudzējādā ziņā izriet no cilvēku apziņas problēmām. Tas, pēc kā tiecas Mihaels, proti, attīstīt un paplašināt cilvēku apziņu, var kļūt par pamatu arī cilvēces problēmas atrisināšanai. Šāda apziņa palīdzēs Mihaela svētkiem kļūt par realitāti cilvēku dvēselēs.

Mēs varam mainīt savu apziņu Mihaela ziņā, meditātīvi iedziļinoties Lieldienu notikumā un paplašinot savu priekšstatu par tā ideju.

"Ja doma par Lieldienām iegūtu mūsu apziņā tādu veidolu, ka viena tās puse, proti, **"Viņš tika guldīts kapā un augšāmcēlies"**, tiktu papildināta ar citu domu: **"Viņš ir augšāmcēlies un drīkst atkal tikt guldīts kapā, bet neaizejot nebūtībā"**, ja šī mihaeliskā ideja varētu iegūt dzīvību, kāda milzīga nozīme būtu tieši šādam notikumam gan cilvēka jūtu, gan gribas dzīvei! Kā tas varētu iekļauties visā sociālajā struktūrā!" (R. Šteiner *"Der Jahreskreislauf als Atmungsvorgang der Erde und die vier grossen Festzeiten"*, 3. Vortrag, Dornach, Ostermontag, 2. April 1923).

Tieši paplašināta Lieldienu ideja: "Viņš ir augšāmcēlies un drīkst atkal tikt guldīts kapā, bet neaizejot nebūtībā,"- daudziem no mums pirmajā mirklī var likties svešāda. Lai vieglāk saprastu, kas ar to ir domāts, mēs varam salīdzināt to, kādās attiecībās ar dabu atrodas, Lieldienas un Mihaela laiks gada ritumā.

Lieldienas mēs svinam pavasara sākumā. Mēs tās pārdzīvojam kā faktu, ka: "Viņš ticis guldīts kapā un augšāmcēlies," – kopā ar plaukstošo dabu. Mēs pārdzīvojam, kā pavasaris gūst uzvaru pār ziemu. Tātad Lieldienu ideja atklājas mums arī dabā.

Mihaela svētki atrodas uz sliekšņa starp vasaru un ziemu. Šai laikā mēs varam pārdzīvot dabā sākušos atmiršanas procesus. Un te Lieldienu domai nāk klāt mihaeliska doma: "Viņš ir augšāmcēlies un drīkst atkal tikt guldīts kapā, bet neaizejot nebūtībā." Mēs varam atrast šo mihaelisko domu arī dabā, vērojot, kā vēlā rudenī uz kailajiem koku zariem veidojas jauni pumpuri. Šis pārdzīvojums var apgaismot mums tumšās, īsās rudens dienas. Mēs kā atsevišķi cilvēki varam smelties no šīs mihaeliskās domas spēku un stiprinājumu rudens un ziemas laikam, taču mēs pamatīgi pārprastu Mihaela impulsu, ja attiecinātu to uz sevi tikai kā uz atsevišķiem cilvēkiem. Mihaels ir mūsu laikmeta Gars, viņš kalpo visai cilvēcei.

Vērojot dabas procesus uz Zemes, mēs varam nonākt pie atziņas, ka dabas atmiršana nenotiek tikai rudenī, visa Zeme ar katru gadu atmirst arvien vairāk un vairāk. Mēs dzīvojam vienā vienīgā lielā Zemes rudenī. Tā ir problēma, kura attiecas uz visu cilvēci un cilvēcei tā arī jāatrisina. Mums jāuzņemas Mihaela impulsu kā Zemi un visu cilvēci dziedinošu līdzekli.

Ja mēs pacentīsimies ar visu sirdi un dvēseli aptvert mihaelisko domu: "Viņš ir augšāmcēlies un var atkal tikt guldīts kapā, neaizejot nebūtībā,"- tad šī doma var paveikt kaut ko visas cilvēces un Zemes labā.

Redzot visas cilvēces neatrisinātās problēmas, ar kurām arvien nopietnāk būs jākonfrontē mūsu bērniem, mums kā atbildīgiem vecākiem jāmeģina dot viņiem līdzīgi dzīvē nepieciešamās "bruņas" un "zelta zobenu", kuri aizsargās viņus no laikmeta jaunajiem spēkiem un ļaus tos uzvarēt.

Kā mēs svinam Mihaela svētkus

Pēc pirmā bērna piedzimšanas radās nepieciešamība padomāt, kā atzīmēt ģimenes lokā svētkus, to vidū arī Mihaela svētkus. Organizējot citus lielos svētkus, mēs varam balstīties uz to tradicionālo izpratni. Attiecībā uz Mihaela svētkiem ir zināmas tikai ļoti nedaudzas tradīcijas. No vienas puses, tas, protams, sagādā lielas grūtības, bet, no otras puses, mums ir dota brīvība tos veidot pēc sava prāta un izjūtas; tikai jāsaņemams un jāiedrošina sevi. Un tieši saņemoties, iedrošinot sevi mēs būtībā jau esam pārņemti ar Mihaela impulsu. Veidojot Mihaela svētkus, mēs varam brīvi izpaust un attīstīt savus radošos spēkus.

Pirmajiem nelielajiem Mihaela svētkiem mēs sameklējām atbilstošas dziesmas (sākumā, līdz 9. bērna dzīves gadam tās tiek ieturētas tikai pentatoniskā noskaņojumā), vēlāk – arī diatoniskās dziesmas. Tās tika dziedātas kanteles vai liras pavadījumā, atbilstoši gadalaikam izrotātas kumodes priekšā: Mihaela attēls, sveces, koka svāri, ziedi, augļi utt. Katru gadu nāca klāt kaut kas jauns, radās jaunas idejas.

Mazs bērns, kurš taču ir viscaur maņu orgāns, grib izbaudīt svētkus līdz pat savai ādai un izgaršot tos ar savām aukslējām. Tā mūsu meita dabūja lakatu ap pleciem un zelta lenti ap galvu un drīkstēja šādā pārvērstā izskatā, kā "Dieva kareivis", mums visiem dodoties uz svētkiem sagatavotu istabu, pašrocīgi nest bļodu ar speciāli Mihaelam par godu izceptām saldajām maizītēm.

Naktī uz Mihaela dienu mēs karinam virs katra bērna gultiņas kādu no Mihaela attēliem, kas tur paliek visu Mihaela laiku (septembra mēnesi). Bērni to redz pamostoties un aizmiegot, un tādejādi jūtas viņa aizsardzībā. Mihaela attēlu izvēle ir liela. Tie ir gan veco, gan jauno laiku meistarų darbi, un bērniem sagādā prieku izvēlēties no tiem tieši sev atbilstošo.

Arī pārējās dzīvokļa telpas tiek ieturētas svētku rotā – ar jaunām bildēm un ziedu rotājumiem. Mihaela laikā katra diena tiek "ierāmēta" ar Mihaela vārsmu – no rīta un vakarā.

Laika gaitā mēs atklājām, ka Mihaela svētkus var svinēt ne tikai ģimenes lokā, tie patiesībā jāsvin vairākām ģimenēm kopā.

Uzmanības centrā vajadzēja būt kādam stāstam, kurā Mihaela tēls parādītos bērnu dvēselēs saistībā ar klasisko pasaku pirmtēliem. Mēs izmeklējāmies krustām šķērsām, bet neatradām to, ko meklējām.

Tad mēs atcerējāmies, ka pagājušā atvaļinājuma laikā augusta vidū esam piedzīvojuši meteorītu lietu naksnīgajās debesīs, kas sūtīja uz Zemi kosmisko dzelzi.

Rūdolfs Šteiners "Mihaela imaginācijā" stāsta, ka šo kosmisko dzelzi dievi izmanto kā ieroci cīņā ar pretinieku varām, jo, pateicoties noteiktiem procesiem cilvēku miesās, kuri norisinās vasaras vidū, naidīgie spēki var viņiem tuvoties un sapīt savos valgos. Mūsu atmiņā uzpeldēja pašu bērniībā pārdzīvotais un līdzjustais stāsts par bruņinieku Georgu, kurš ir Mihaela attēls Zemes cilvēkā. Leģenda savienojās mūsu sirdīs ar Rūdolfa Šteintera imagināciju, un tā radās ideja mūsu pirmajam stāstam par Mihaelu.

Rakstot šo stāstu, mūsos radās patiesi svinīgs noskaņojums, no kura izauga arī visas pārējās idejas svētku noformēšanā.

Pēdējo gadu gaitā autore bieži izdzīvoja "Manheimas pasaku skatuves" uzvedumus Elkes Blatmanes vadībā. Šo uzvedumu brīnumainā atmosfēra saistīja gan bērnus, gan pieaugušos. Mākslinieciski, bet tai pašā laikā ārkārtīgi vienkārši veidotie leļļu tēli nepastarpināti uzrunāja cilvēku dvēseles, tā ka tajās tika modināti fantāzijas spēki, kuri ļāva viņiem dziļāk izprast pasakas norisi un izjust tās valodas patiesīgumu. Rezultātā mums ienāca prātā pamēģināt arī mūsu stāstu pārveidot par leļļu teātra uzvedumu.

Mēs mēģinājām to darīt bērnu dēļ, jo zinājām, cik ļoti mūsdienu bērni (arī pieaugušie) ir izsalkuši pēc tēliem, pēc pirmtēliem. Nedaudzas lelles mums bija palikušas no iepriekšējiem Ziemassvētkiem. Tās varēja izmantot mūsu nodoma realizēšanai. Pietrūka tikai vēl paša bruņinieka Georga, taču viņa tēls, jau rakstot stāstu, dzīvoja mūsos, un pēc šī tēla mēs arī izgatavojām lelli. Viņš iznāca lielāks nekā pārējās lelles, viņa seja tika izstrādāta diezgan smalki un tai tika piešķirti labestības vaibsti. Viņa pelnu krāsas tērps norādīja

uz viņa piederību Zemei un cilvēku dzimtai. Viņa purpursarkanais apmetnis – uz viņa garīgumu. Zelta gredzens ap galvu piešķir viņam karalisku godu, kuru viņš bija pelnījis, pateicoties savam iekšējam briedumam, un tas padarīja viņu par patiesu cilvēku vadoni. Savu zelta zobenu viņš bija saņēmis no Mihaela, un tas padarīja viņu par Dieva kareivi. Nu mūsu svētki varēja sākties.

Gan savējie, gan viesu bērni sasveicināšanās brīdī saņēma apmetni (kādu no spēļu lakatiem) ap pleciem un zelta lenti ap galvu. Tad visi šie Dieva kareivji drīkstēja izveidot no gatavas rauga mīklas vienu maizīti un ar nazi iezīmēt tajā kādu rotājumu. Tā radās saules, zvaigznes, krustiņi un daudz kas cits, uz ko vien ir spējīga iedvesmota bērnu fantāzija. Kad viss bija gatavs, mēs ielikām maizītes cepeškrāsnī un nostājāmies, lai svinīgi dotos uz svētku istabu. Viens no pieaugušajiem gāja pa priekšu, lielākie bērni nesa rokās sveces, mēs dziedājām: "Dieva vārdā ejam mēs, pie svētā Mihaela gribam mēs..."

Svētku istabā jau dega dažas sveces, vieglie aizkari bija aizvilkti, un zeltainie rudeniņās saules stari izplatīja maigi mirdzošu gaismu. Bruņinieks Georgs sēdēja augstu uz kamīna dzegas. Svinīgi nopietnā noskaņojumā, bez jebkādas steigas un grūstīšanās katrs bērns atrada sev vietu uz aplī saliktajiem krēsliem ap kumodi ar gadalaika kompozīciju. Vecākie bērni bija atnesuši līdzī savas flautas un ieskanējās Mihaela dziesma. Pēc tam vēl tika noskaitīta vārsma, un tad mēs nolasījām bērniem savu stāstu. Istabā bija pilnīgs klusums, gan bērni, gan pieaugušie godbijīgi klausījās.

Tad atvērās mūsu leļļu skatuves priekškars, un mēs nospēlējām bērniem savu ludziņu, viens no pieaugušajiem lugas gaitā vēlreiz lasīja priekšā tekstu.

To ainu, kur svētais Mihaels skatās uz Zemi, ierauga bruņinieku Georgu un kaļ viņam zelta zobenu, mēs nerādījām. Tā tika nolasīta priekšā pie aizvērta aizkara, klusas uz liras nospēlētas melodijas pavadījumā. Godbijības izjūta neļāva mums rādīt ceņģeli Mihaelu lelles izskatā. Tādas lietas viegli var pārvērsties par kiču un izjaukt bērnu dvēselēs patiesus garīgus tēlus.

Cik iedvesmoti bija lielie bērni, kad viņiem tika atļauts vēlreiz nospēlēt šo stāstu mazajiem bērniem un pieaugušajiem! Mums bija sajūta, ka bērni arī trešajā reizē pārdzīvo šo stāstu tikpat intensīvi kā pirmajā.

Pa to laiku mūsu maizītes bija izcepušās, un katrs bērns drīkstēja izvēlēties savējo. Tad bija jautra kūku ēšana. Mums šķita, ka viesi devās mājās piepildīti ar visu pārdzīvoto.

Leļļu teātris

Lelles mūsu teātrim radās pēc Frejas Jaffkes ierosinājuma (*Freya Jaffke "Spielzeug von Eltern selbstgemacht"*). To pagatavošanas galvenie principi ir šādi:

Leļļu sejas netiek izveidotas pārāk precīzi, lai nepiešķirtu tām stingu, viennozīmīgu izteiksmi un līdz ar to rosinātu paša bērna fantāziju. Raksturīgie personāžu elementi tiek izteikti ar galvas rotu, tērpu un to krāsu palīdzību.

Mēs nevarējām savam nolūkam izmantot teātra lelles ar plastmasas galvām, kādas tiek piedāvātas visos veikalos, jo leļļu tipiskās, ar mašīnu iespiestās sejas ir līdzīgas karikatūrām; tās sagrauj bērnu dvēselēs sākotnēji dzīvojošos pirmtēlus un paralizē viņu fantāzijas spēkus.

Pirms radās mūsu speciālās teātra lelles, mēs iztikām ar parastajām nūju lellītēm. Reiz, kādam no bērniem ilgi slimojot, mums ienāca prātā ideja uzburt viņam, kam laiks bija kļuvis pārāk garš, leļļu teātrīti.

Kvadrātveida drēbes gabaliņa vidū mēs ielikām neplūkātas vilnas šķipsniņu un, aptinuši to ar diegu, izveidojām galviņu. Divos stūrīšos mēs sasējām mezglus, tā radās rociņas. Galviņā no apakšas tika iesprausta nūjiņa, ar kuru lelli varēja vadīt. Galvas rotājums vai apsegs tika veidots atbilstoši lelles lomai, piemēram, mātei uz galvas kā tāds kronis tika uzlikta no neplūkātas vilnas sapīta bize, tēvam tika piešķirta filca hūte, meitiņai – galvas lakatiņš utt.

Uz viena galda mēs izveidojām no klucišiem un lakatiem kulises. Sveces gaisma dāvāja visam svētku noskaņu.

Vakaru pēc vakara mēs spēlējam bērnam "Ansiti un Grietiņu"; viņš jau dienas gaitā par to priecājās un uzreiz pēc pusdienām sāka gatavot galdiņu.

Viena tumši zaļa vilnas zeķe pārvērtās par zvēru, kurš tika izmantots citreiz pūķa, citreiz vardes lomai. Īkšķis bija jāieliek zeķes papēdī, bet pārējā roka – pēdas daļā. Tā radās purns, kuru var atvērt un aizvērt. Var vēl piešūt tai klāt sarkanu mēli no papes vai lentes gabaliņa. Pērļu acis radīja stinga skatienu iespaidu. Mēs lietojām šo paņēmienu savā pirmajā stāstā, veidojot pūķi. Indīgi dzeltenās dvašas lomu spēlēja dzeltenīgs caurspīdīgs lakats, kurš tika iebāzts pūķim mutē; kad mute atvērās, vieglā drēbe it ka plūda no tās laukā.

Kad mēs mūsu bērniem kaut ko vienkāršu, pārskatāmu nedaudz mākslinieciski noformējam un ar mūsu fantāzijas spēku piešķiram tam dzīvību, kā to šeit tika mēģināts attēlot, tad mēs iesējam mūsu bērnu dvēselēs dīgla spēkus, kuri vēlāk ļaus Mihaela impulsam caur viņu darbiem ietekmēt cilvēces dzīvi.

Mēs vēlam jums daudz prieka, organizējot un svinot **jūsu** Mihaela svētkus!

Bruņinieks Georgs

Reiz bija kāda liela ķēniņvalsts, un šajā ķēniņvalstī bija liels dziļš ezers, kurā mita briesmīgi nikns un indīgs pūķis. Tas plosījās pa visu valsti, splāva savu dzelteno indi pāri pilsētām un cilvēkiem, tā ka daudzi no viņiem nāvēji saslima. Drosmīgākie šīs valsts vīri devās pie Pūķezera, lai cīnītos ar indīgo čūsku, taču neviens nebija tik stiprs, lai to uzvarētu. Pēc katra mēģinājuma darīt tam galu pūķis ārdījās vēl trakāk. Drīz viņa nāvējošā inde pārklāja visus laukus, tā ka tajos vairs nekas neauga. Cilvēkiem bija jācieš bads. Mazi bērni mira, tikko atnākuši uz Zemes. Nelaimīgie un izmisušie cilvēki vērsās pie sava ķēniņa un viņa padomdevējiem, un tie nolēma upurēt pūķim ik nedēļu vienu jēru, lai mīkstinātu viņa dusmas.

Tā tas gāja kādu laiku, taču drīz vien visā valstī nebija vairs neviena jēra. Jau nākamajā dienā pūķis sāka trakot vēl briesmīgāk kā jebkad. Ko lai dara? Nabaga cilvēki atkal griezās pie sava valdnieka pēc palīdzības, jo kurš tad cits vēl varēja viņiem līdzēt viņu postā? Ķēniņš sasauca visus valsts gudros vīrus, un viņi pieņēma lēmumu katru gadu upurēt nezvērām pa vienai jaunavai, lai tikai viņš nesplautu savu dzelteno indi uz plavām un laukiem. Pūķis tas apmierināja, un turpmāk šīs valsts iedzīvotājiem ik gadu bija jāatdod pūķim viena no savām nevainīgajām meitām, un pūķis tās aprija. Katru gadu kādā no mājām lija asaras. Tikko viena jaunava pazuda pūķa rīklē, jau nākamajai bija jāpošas ceļā. Lai cik tas bija bēdīgi, solījums bija jātur, citādi visai valstij vajadzētu iet bojā.

Pagāja gadi, un pienāca brīdis, kad visā valstī nebija vairs nevienas jaunava, izņemot paša ķēniņa meitu. Tā nu pienāca viņas kārtā kļūt par pūķa barību. Ķēniņš bija dziļi nelaimīgs un teica: "Nemiet visu manu zeltu, visus manus dārgumus, tikai atstājiet man manu mīļo bērnu". Taču cilvēki sadumpojās un teica: "Tu pats esi pieņēmis tādu lēmumu. Mēs visi jau esam zaudējuši savas mīļās meitas, bet tu gribi savu paturēt! Ja tu neatdosi pūķim savu meitu, tu vairs nedrīksti būt mūsu ķēniņš; mēs sadedzināsim tavu pili kopā ar tevi." Ķēniņš redzēja, ka viņam nav citas izejas, un iesaucās: "Ak, es nelaimīgais! Ko lai es daru? Dodiet man vēl astoņas dienas, lai es varētu ko izdomāt!" Tauta atvēlēja viņam šīs astoņas dienas pārdomām. Ķēniņš domāja dienu un nakti, bet nevarēja atrast citu izeju, kā izpildīt paša lēmumu. Arī viņa mīļajai meitiņai bija jāiet bojā. Nozīmētajā dienā ķēniņš, asarām plūstot, pavadīja savu princesi uz vietu, kur viņu gaidīja izbadējis pūķis.

Tieši brīdī, kad ķēniņmeita tika atvesta pie Pūķezera, un visi ar aizrūtu elpu gaidīja, kad iznirs pūķis un viņu aprīs, parādījās bruņinieks Georgs. Viņš paņēma ķēniņmeitu pie rokas un aizveda viņu uz kapellu, kas atradās tuvumā. Tad viņš atgriezās pie ezera un izaicināja pūķi uz cīņu. Kad briesmonis gaidītās princeses vietā ieraudzīja bruņinieku Georgu spīdošās bruņās un ar zelta zobenu rokās, viņš iekaisa šausmīgās dusmās un uzdvesa viņam virsū savu indīgo elpu. Bet bruņinieks Georgs atvēzēja Mihaela zobenu pāri pūķa galvai; no tā izlidoja asas dzelzs bultas un palīdzēja drosmīgajam kareivim uzvarēt nezvēru.

Bruņinieks Georgs aizsteidzās pie princeses, kura gandrīz bezsamaņā gulēja kapellā uz grīdas, pacēla viņu un aiznesa pie tēva. Kas tie bija par priekiem! Visi sauca, gaviļēdami: "Ļaunais pūķis ir beigts! Ļaunais pūķis ir beigts!"

Kad gaviles aprimās, ķēniņš aizveda bruņinieku malā un jautāja viņam: "Kur tu ņēmi drosmi cīnīties ar pūķi? Un kurš stāvēja tev klāt, lai tu varētu uzvarēt to, kuru daudzus gadus nav varējis uzvarēt neviens cilvēks?"

Bruņinieks Georgs atbildēja: "Es esmu svētā Mihaela, varenā erceņģeļa un Kunga kalpa, skolnieks. Svētais Mihaels mācīja mani bezbailīgi stāties pretī ļaunumam un drosmīgi sagaidīt jebkuras briesmas, un Viņa spēks ir ar mani vienmēr, kad es cīnos par cilvēkiem."

Ķēniņš jautāja tālāk: "Es arī gribu kļūt par svētā Mihaela skolnieku. Kas man jādara?"

"Tas ir viegli un tomēr vienlaikus grūti. Ej pie savas tautas un iemāci tai dzīvot tā, lai katrs cilvēks būtu citiem cilvēkiem brālis, un lūdziet savās baznīcās svētā Mihaela svētību. Un vēl viena lieta ir svarīga: labi sargājiet dzelzi! Svētais Mihaels iemācīs jums, kas jādara ar dzelzi pasaulē, lai tā nesaceltos pret jums kā ļaunais pūķis!"

Bruņinieks Georgs atvadījās no ķēniņa un gāja savu ceļu tālāk.